

Estelle Sylvia Pankhurst, Sufragista sozialista

Lili Gorria

1882ko Maitzaren 5an jaio zen Manchesteren, Ingalterra. Emmelie Pankhursten , “Women 's Social and Political Union”sufragioaren aldeko taldearen fundatzailea eta Richard Marsden Pankhurst, abokatu eta Emakume ezkonduen ondasun legea (1884) autorearen alaba. Bi gurasoek politikan eta emakumeen eskubideen alde borrokatzen eman zuten bizitza. Emmelinek eta Richardek hiru alaba izan zituzten, Christabel, Sylvia eta Adela, borroka sozialean euren gurasoen pausoak jarraitu zituztenak, eta bi seme, Francis Henry, lau urterekin hil zena, eta Henry Francis, hogeita bat urterekin hil zena. Sylviak lau urte zituenean, Pankhurstarrak Londresera joan ziren bizitzera.

Russell Squareren haien etxea zena, politikari eta pentsalari sozialisten bilgune garrantzitsu bihurtu zen. Urte batzuk beranduago, 1893an, Manchesterrera itzuli ziren, non Emmelinek eta bere senarrak alderdi laboristaren adar independente bat sortu zuten. 1898an Richard Pankhurst hil zenean, Sylviak, garai hartan hamasei urteko neska bat zena, sakon sentitu zuen bere heriotza. Sylvia bere alaba guztietaz izan zen, bere aitarengandik eta bere etxean biltzen ziren lagunengandik ikasitako ideia sozialistak gehien bereganatu zituena.

Bere ahizpekin batera, Manchester High School for Girls-era joan zen. Gero, 1900ean beka bat irabazi zuen Royal College of Art-en ikasketako, artista gisa trebatzen jarraitzeko. WSPU-rako bereizgarriak, pankartak eta liburuxkak diseinatzen hasi zen.

Sylvia Pankhurst izan zen Britainia Handian emakumezkoen botoa emateko mugimenduko bere ama Emmeline eta bere ahizpa Christabelekin batera. Christabel eta Adela ahizpekin eta beste hiru emakumerekin batera, 1903an Women 's Social and Political Union (SWPU) sortzen lagundu zioten amari. Hiru urtez, Sylvia bere arte ikasketak eta SWPU bere lana uztartzen saiatu zen. 1912an artea alde batera utzi zuen bere borroka feministara guztiz dedikatzeko, hala ere,

Ingalaterrako eta Eskoziako iparraldeko emakumeen lan baldintza lazarriak irudikatu eta salatzen dituen akuarela batzuk utzi zituen.

Haren bidez, 400.000 emakumerainoko mobilizazioak antolatu ziren Londresen.

Handik hilabete gutxira, parlamentuaren aurrean egindako protesta batean parte hartzeagatik espetxeratu zuten. Bidelagun asko bezala kartzelara joan zen, epaileei aurre egiten gose grebak, egarria eta lo eginekoak burutuz. Sylvia Pankhurst ziur zegoen sufragismoa askatasunaren eta justizia politikoaren aldeko borroka ezaugarriaren aspektu bat baino ez zela.

Sufragistek beren kausaren alde protesta egin zuten, baina gobernuaren aldetik ez zuten inolako erantzunik jaso, beraz, jabetza helburu zuten ekintza bortitzak egin zituzten, baina ez pertsonetikiko. Horregatik 1909 eta 1914 artean, milaka emakume espetxeratu zituzten eta horietako askok gose greba egin zuten arren indarrez elikatu ziren defendatzen ari ziren arrazoiarengatik, sufritzeko prest zeudelako.

Ez litzateke kartzelara sartu eta gose greba arriskutsu bat egingo lukeen lehen aldia izango. Sylvia prest zegoen bizitza bere idealen alde jokatzeko, baina laster hasi zen SWPU hartzen ari zen bide bortitzak desatseginez ikusten, bere ahizpa Adelak iritzi bera baitzuen.

Sylvia, 1909 urtean.

Urte haietan, Sylviak Keir Hardie ezagutu zuen, alderdi laboristak parlamentuan zuen liderra eta 1909an harreman bat hasi zuen berarekin.

Sylviak bere amak zuzendutako eta Christabel ahizpak babestutako sufragistek erabilitako metodoak onartzen ez bazituen ere, oraindik urte batzuk eman zituen bere ondoan eta berriro espetxeratu zuten.

1911an Sylvia Pankhurst-ek Emakumeen sufragista mugimenduaren historia argitaratu zuen eta bertan bere pentsamendu bakezale eta sozialista sortzen hasi zen. Ziur zegoen sufragismoa askatasunaren eta justizia politikoaren aldeko borroka izugarriaren alderdi bakarra zela. Hemen, Emakumeen Batasun Sozial eta Politikoarekiko (WSPU) eta bere amarekiko desberdintasunak agerian hasi ziren. Handik gutxira, 1912an, Londres ekialdeko emakume langileen artean kanpaina bat hasi zuen, bere semeak eta alabak ere bere eskaeren alde borrokan inplikatur. Azkenean, 1913an WSPUrekin behin betiko hautsi zuen eta East London Federation of Suffragettes (ELF) sortu zuen.

Mugimendu politiko horiek guztiak amarengandik gero eta gehiago aldentzen ariko balira, Italiako sozialista batekin izandako harremanak azken haustura eragin zuen. Berrogeita bost urte zituela, 1927an, Sylviak bere lehen seme bakarra eta Richard sortu zuen, Silvio Erasmus Coriorekin izandako harremanaren fruitua. Emmelinek ez zuen onartzen alabak semea zuela eta aitarekin ezkondu ez izana. Bere garaiko sufragista nagusietako baten ideia iraultzaileekin kontrastatzen duen zerbait, dena den arren, ohiko egitura sozialetan sinesten jarraitzen zuena. Sylviak Silviorekin ezkontzeari uko egin ziola ikusita, Emmelinek alabarekin hautsi zuen, harekin sekula ez zuen hitz egin.

Bere seme bakarra, Richard Pankhurst, bere ama eta Etiopiari buruzko hainbat lanen autorea.

Sylvia Pankhurst, bere semearekin

Lehen Mundu Gerraren eztandak, 1914an, bere orientazio internazionalista eta bakezalea sakondu zuen. Amak ez bezala, emakumeak "zerbitzatzeko eskubidea" lelopean bozkatzeko eskubidearen alde mobilizatzeko eskatu zien, Sylvia Pankhurst gerraren aurka zegoen. 9 langileak gerran beste herrialde batzuetako beste langile batzuen aurka borrokatzera bidali zituen gobernuarena. WSPU erakundetik urrun, Bakearen aldeko Emakumeen Armada antolatu zuen, orduan Alderdi Laboristako kidea da. Han emakume langileentzako egunkaria sortu zuen, Emakumeen gerra izendatu zuena (1905eko Errusiako Iraultzako Potemkin gerraontzia omentzeko). Sylvia Pankhurst-ek emakumeak beren eskubideen alde borrokatzeko antolatzen zituzten langile auzoetan barrena ibili zen bitartean, WSPU sufragistek beren protestak etetea eskatu zuten gerran herrialdea laguntzeko. Ulertu zuen feminismoak lotura zuela beste zapalkuntza modu batzuekin, enplegu faltarekin, heziketarekin, janari txarrarekin, saneamendu txarrarekin, langile klaseak bizi zuten bizitza prekario eta esplotazioarekin eta borroka feministarekin, sozialismoaren bidez egin behar zen.

Sylvia Pankhurstek 1917ko Errusiako Iraultzaren alde egin zuen, Sobiet Batasuna bisitatu zuen eta Ingalaterrara itzultzean bost hilabetez preso egon zen komunismoaren alde izateagatik. 1918an emakumezkoen botoa onartu zen 30 urtetik gorako emakumeentzat. Pankhurstek goi mailako emakumezkoen sufragioaren izaera mugatuaren aurka salatu eta protesta egin zuen, 1919an sei hilabetez preso egon zelako.

Britainia Handiko Alderdi Komunistaren sortzailea izan zen, 30. hamarkadan Espainiako Bigarren Errepublikaren alde egin zuen eta Alemanian erregimen naziak jazarritako populazio juduaren zergatia ere bai.

1936an New Times & Ethiopia News egunkaria sortu zuen, Italia faxistak 1935ean inbasioaren ondoren Etiopian zuen interesa zela eta. Egunkari honetan Europako eta Afrikako iparraldeko gertakarien berri eman zien irakurleei.

Hurrengo urteetan, Bigarren Mundu Gerran Europa batu zenean, bereziki kaltetua sentitu zen Italiar faxistek Etiopia okupatu zutenean.

Silvio berrogeita hamarreko hamarkadaren hasieran hil zenean, Sylviak, Haile Selassie buruzagi etiopiarraren gonbidapena onartzea erabaki zuen, eta Etiopiara bizitzera joan zen bere semarekin eta hainbat proiektu sozialetan lagundu zuen. 1954an bere aberri berrian, egunkari bat sortu zuen, Ethiopia Observer izenekoa, eta Social Service Society sortzen lagundu zuen. Etiopiako Enperadorearen lagun eta aholkulari bihurtu zen eta Italiako Etiopiaren okupazioaren aurka borrokatu zuen.

1955ean Etiopia: A cultural History, argitaratu zuen eta bertan herrialde horretako arteari eta kulturari buruzko ikerketak islatu zituen.

1960an irailaren 27an hil zen, Addis Abeban (Etiopia) 78 urte zituelarik.

Haile Selassiek bere legatua barne, bere bizitzako azken urteetan aholkulari leiala izan zenari estatu hileta bat antolatzeko agindu zuen.

Bere legatuak, langileen antolaketa, gerra inperialistaren aurkako borroka, Errusiar Iraultzarekiko grina, berdintasun sakonenaren aldeko borroka eta inolako zapalkuntzarik gabeko gizarte baten aldeko borroka biltzen ditu.

Sylvia Pankhurst

Lili Gorria